

ECZEEM & ALLERGIE

Scholing dermatologie

Eczeem en allergie komen vaak voor in de dagelijkse praktijk van de schoonheidsspecialist. Cliënten komen niet alleen bij de schoonheidsspecialist in aanraking met verschillende soorten verzorgingsproducten, maar uiteraard ook in het dagelijks leven. Al is het maar in de vorm van een dag- en/of nachtcrème. Soms geeft dat problemen.

Het grootste deel van de mensen reageert niet of nauwelijks op de verzorgingsproducten die zij dagelijks gebruiken. Echter een klein deel wel. Deze mensen zoeken juist raad bij u in de praktijk om de klachten van de huid in de vorm van roodheid en jeuk te verminderen. Soms is het verstandig om zo'n cliënt eerst door te sturen naar de huisarts of dermatoloog om een juiste diagnose te stellen en daarmee een juiste behandeling in te zetten.

Ontsteking

Een eczeemreactie is niet meer en niet minder dan een ontstekingsreactie van de huid. Prikkelers die een ontstekingsreactie van de huid kunnen uitlokken, zijn onder te verdelen in drie globale reacties. Namelijk een reactie op aanwezigheid van micro-organismen (een infectie); ten tweede een reactie op irriterende agentia zoals zepen, water, oliën; en ten slotte een allergische reactie op aanwezigheid van specifieke stoffen uit de omgeving waarmee de huid in aanraking komt en waarop een immunologische reactie wordt gevormd leidend tot het ontstaan van afweerstoffen en afweercellen gericht op bijvoorbeeld huisstofmijt en nikkel.

Er zijn verschillende vormen van eczeem

Vormen van eczeem

Op basis van de bovengenoemde oorzaken zijn verschillende vormen van eczeem te onderscheiden. Dit artikel behandelt twee vormen van eczeem, namelijk het aangeboren atopisch eczeem of te wel het constitutioneel eczeem en het contact allergisch eczeem. De andere vormen van eczeem en de daarbij behorende specifieke behandeling komen in de cursus 'Dermatologie voor de schoonheidsspecialist' van U-Consultancy aan bod. Waarom is het voor een schoonheidsspecialist zo belangrijk om een idee te hebben van de soorten ontstekingsreacties van de huid resulterend in een dermatitis ofwel een eczeemreactie van de huid? Een klein voorbeeld:

Mevrouw A, twintig jaar, heeft een milde vorm van acne. Ze komt met enige regelmaat in de praktijk voor comedonen extractie en heeft bij u een aantal talgregulerende crèmes gekocht. Echter, bij de laatste twee bezoeken begint de ontstekingsreactie in het gelaat in de vorm van roodheid, jeuk en schilferigheid toe te nemen. Zij vraagt aan u of dit komt doordat zij allergisch is voor de crème of dat haar oude eczeem in haar gelaat weer opspeelt.

Achtergrond

Om deze vraag goed te kunnen beantwoorden, is het belangrijk om de achtergrond van de verschillende soorten eczeemreacties te kennen. Ook is het belangrijk om te weten wat zij smeert en of zij in de tussentijd een andere behandeling heeft gekregen van een voorschrijvend specialist of de huisarts. In die zin is het verstandig om haar gegevens bij te houden in een map dan wel computerfile om terug te kunnen zoeken wat zij in het verleden heeft gebruikt en wat zij op dit moment gebruikt. De huisarts kan bijvoorbeeld in de tussentijd een vitamine A-crème hebben voorgeschreven. Vitamine A en afgeleiden daarvan drogen in het algemeen de huid uit en leiden tot schilferigheid. Daarnaast kunnen bijvoorbeeld de door u verkochte crèmes, afhankelijk van het O/W en W/O deel in de crème, de huid in meer of mindere mate uitdrogen. Deze uitdrogingsreacties kunnen resulteren in irritatiereacties van een toch al gevoelige huid.

Aangeboren

Atopisch eczeem danwel constitutioneel eczeem is een aangeboren eczeem en maakt deel uit van het atopisch syndroom. Andere aandoeningen die binnen dit syndroom horen, zijn allergisch astma, allergische neus- en oogklachten en het hebben van een voedingsallergie.

De foto op de vorige pagina laat zien dat bij het atopisch eczeem het eczeem op een aantal klassieke plaatsen aanwezig is. Namelijk de elleboogsplooiën zoals het plaatje laat zien, de knieholtes en het gelaat. Op de jonge leeftijd valt bij deze aandoening op dat juist het luiergebied vrij van eczeem is.

Immuunsysteem

Wat is nu atopie? Atopie is de neiging om allergisch te worden voor stoffen uit de omgeving. Veel mensen hebben dit in meer of mindere mate. Afhankelijk van de hoeveelheid en de frequentie waarmee mensen in aanraking komen met specifieke stoffen uit de omgeving, zoals nikkel, bepaalde conserveringsmiddelen in crèmes of contact met huisdieren, kan het immuunsysteem deze stoffen gaan zien als een bedreiging voor het lichaam. Het lichaam maakt dan na een korte of langere tijd afweerstoffen of afweercellen aan, die gaan reageren op de stof uit de omgeving resulterend in een allergische ontstekingsreactie van een bepaald orgaanstelsel. Deze systemen zijn al genoemd; neus en ogen, mond en maag-darm kanaal, longen en de huid. Deze fase waarbij een afweerreactie door het lichaam wordt gevormd op in essentie onschuldige stoffen in de omgeving waar het lichaam eigenlijk niet op moet reageren, noemen we de sensibilisatiefase. Soms wordt dit ook wel de inductiefase genoemd. Normaal reageert het immuunsysteem op stoffen die een bedreiging kunnen vormen voor het lichaam, zoals bacteriën, virussen, schimmels en parasieten. Bij een allergie reageert het systeem ook op onschuldige stoffen. In de jaren zestig van de vorige eeuw stelden Gell en Coombs een classificatie voor van vier typen allergische reacties. Deze typen reacties geven een aanwijzing hoe te testen en afhankelijk van de stof welke allergische reactievorm iemand krijgt. Nikkel geeft vaak een contact allergisch eczeem van de huid en huisstofmijt kan astma en allergische neusklachten geven en resulteert vaak niet in eczeem.

Typen

De vier typen allergische reacties volgens Gell en Coombs zijn: Overgevoeligheid van het onmiddellijke type (type I), dit type wordt veroorzaakt door IgE afweerstoffen, een goed voorbeeld is de reactie op hond, kat en huisstofmijt allergieën, maar ook een voedingsallergie voor pinda's. De volgende is een immunoglobuline gemedieerde cytotoxi-

Data Scholing Dermatologie Schoonheidsspecialisten 2007

Dinsdagavond: 11 september, 18 september, 25 september, 9 oktober.
Woensdagavond: 12 september, 19 september, 26 september en 10 oktober.
Dinsdagavond: 30 oktober, 6 november, 13 november, 20 november.
Woensdagavond: 31 oktober, 7 november, 14 november, 21 november.
Maandag 24 september en 15 oktober wordt de scholing aangeboden in België.

Aanmelden kan via het inschrijfformulier op www.uconsultancy.nl.

Voor meer informatie: U-Consultancy, Postbus 7060, 3430 JB Nieuwegein. Tel. (030) 604 41 70, fax (030) 243 78 76, e-mail: info@uconsultancy.nl.

citeit (type II reactie), deze reactie wordt veroorzaakt door IgG afweerstoffen, een voorbeeld hiervan is onder andere een allergische reactie op verschillende soorten medicijnen. De derde is de immuuncomplex reactie (type III), wordt ook veroorzaakt door IgG afweerstoffen, hierbij binden deze afweerstoffen aan de omgevingsstof en vormen samen zo hele grote stoffen die neerslaan in allerlei organen en daar problemen kunnen geven, zoals bij serumziekte. Als laatste is er de overgevoeligheid van het vertraagde type (type IV), waarbij geen afweerstoffen worden gevormd maar juist afweercellen, de zogenaamde T-cellen, een goed voorbeeld van deze vorm van allergie is het contact allergisch eczeem.

Verhoogde kans

Welke mensen hebben nu een hoge kans op het ontwikkelen van een contact allergisch eczeem? De mensen met een aangeboren verstoorde huidbarrière en daarmee een verhoogde kans op het ontwikkelen van een contact allergisch eczeem hebben we al boven besproken, dat zijn de mensen met een constitutioneel eczeem. Daarnaast zijn er mensen die vanuit hun beroep of hobby een verhoogde kans hebben op het ontwikkelen van een contactallergie. Een paar beroepsgroepen zijn kappers, schoonheidsspecialisten, nagelstylisten, gezondheidsmedewerkers zoals artsen, verpleegkundigen en dokters-assistenten, en handwerkers (o.a. de klassieke ambachten) zoals metselaars, slagers, bakkers en medewerkers in de bouw- en de metaalindustrie.

De verhoogde kans van mensen in deze beroepsgroepen op het ontwikkelen van een contactallergie komt doordat zij werken met irriterende stoffen die zorgen voor een verstoorde huidbarrière, waardoor de kans op een contactallergie toeneemt. Een stof uit de omgeving komt makkelijker door de verstoorde huidbarrière in de huid terecht, waardoor het immuunsysteem makkelijker reageert op deze stof.

C. Uppelschoten (links)
en Dr. A.J. Oosting.

Test

Probeer de onderstaande foto te beoordelen aan de hand van het tabel. De patiënt op deze foto werkte in een visafslag en had behoorlijk veel last van eczeem aan de handen. Zoals de reactie laat zien, is er sprake van een contactallergie in dit geval voor een vis, namelijk wijting. Dit product had deze dame als eigen product mee genomen om te laten testen.

>> Irriterende stoffen

Stoffen die een irriterende werking hebben zijn: herhaald gebruik van water en zeep, het gebruik van snij-oliën en cement. Als daarna de huid in contact komt met een stof als dichromaat, kobalt chloride, latex of vloeistoffen van bloemen en planten, kunnen deze mensen een contactallergie ontwikkelen. Veel van deze stoffen komen ook voor in andere producten. Stoffen van kamille komen bijvoorbeeld voor in bepaalde crèmes.

Mensen kunnen door de dermatoloog op een type IV reactie worden getest met behulp van de Europese standaardreeks. In de Europese standaardreeks zijn stoffen opgenomen waarbij bij mensen in Europa met een contact allergisch eczeem het grootste aantal allergische reacties wordt gevonden.

Tijdens deze proef worden de standaardreeks en producten van de cliënt via aluminium kamertjes en pleisters op de rug geplakt. De pleisters worden na 48 uur van de rug gehaald en de test kan twintig minuten na het verwijderen van de pleisters worden gelezen.

De reactie op de aangebrachte stof tijdens deze plakproef wordt als volgt beoordeeld:

Beoordeling

0	Negatief
(+)	Uitsluiten erytheem
+	Erytheem en infiltraat
++	Erytheem en papels
+++	Erytheem, papels blaren
++++	Erytheem, blaren, erosies

Mevrouw A

Zoals blijkt uit de bovenstaande informatie is het nog best wel lastig om mevrouw A met acne van een goed advies te kunnen voorzien. Ja inderdaad, het is mogelijk dat haar eigen eczeem resulteert in het verergeren van de roodheid en jeuk in het gelaat, eveneens kan indien zij van u een crème heeft gekregen met een hoger percentage aan water dan olie of vet zorgen voor uitdroging van de huid en een irritatiereactie ook uitmonden in roodheid en jeuk in het gelaat. Daarnaast kunnen conserveringsmiddelen die in de crème aanwezig zijn om te voorkomen dat bacteriën makkelijk in de crème groeien, zorgen voor een contact allergische reactie.

Dr. A. J. Oosting, dermatoloog Spaarneziekenhuis te Hoofddorp, C. Uppelschoten, U-Consultancy